

УДК: 631.52: 634.17

Сержук О.П., Любченко А.І.

Уманський національний університет садівництва

ПЕРСПЕКТИВНІ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ СОРТИ ГЛОДУ

Збереження і ефективне використання генетичного різноманіття рослин є однією з основ економічно-соціальної стабільності та сталого розвитку у кожній країні як у наш час, так і майбутньому. Збереження генетичних ресурсів і створення нових сортів та гібридів є завданням глобального масштабу і зобов'язанням перед світовою спільнотою. Колекції генетичних ресурсів рослин становлять значне джерело потенційних корисних генів. Інтродукція і селекція є важливим чинником збільшення рослинних ресурсів та збагачення видового і формового різноманіття культурних рослин (Меженський В.М., 2012).

Нетрадиційна плодова культура глід – недостатньо досліджена і потребує добору кращих сортів і форм для ведення промислового та аматорського плідівництва й розширення та оновлення сортименту. В Україні селекцію глоду проводили на Артемівській дослідній станції розсадництва Інституту садівництва УААН. Тут створено сорти Збігнев, Людмил, Шаміль, які з 2001 року занесено до Реєстру сортів рослин України (Меженський В.М., 2012; Сержук О.П., 2010).

Для сорту Збігнев характерні колінчасті, брунатні, згодом сірі пагони, з численними колючками 5-6 см завдовжки. Листки великі, широкояйцеподібні, неглибоколопатові з гострою верхівкою та округлою основою, пилчасті, зверху голі, знизу опушені на жилках. Плоди кулясті, по 2 см у діаметрі, яскраво-червоні зі світлими цятками, середня маса – 3,5 г, найбільших – до 5 г. М'якуш соковитий, кислувато-солодкий, відмінного смаку. Строк достигання – середина серпня. Цінується за смакові якості та ранній строк достигання. Гандж – колючкуваті гілки, що заважає догляду за деревом та ручному збиранню плодів, проте стиглі плоди легко обсіпаються при струшуванні. (В. М. Меженський, Л. О. Меженська, 2003).

У сорту Людмил пагони прямі, сірі, як правило неколючі. Листки середньої величини, оберненойцеподібні, інколи з неглибокими лопатями, з клиноподібною основою, пилчасті, зверху гладенькі. Плоди більш-менш кулясті, 2 см у діаметрі, світло-помаранчево-червоні зі світлими цятками, середня маса – 4,5 г, найбільших – до 10 г. М'якуш соковитий, задовільного смаку. Ціниться за великоплідність, тривалий строк зберігання плодів, відсутність колючок. Гандж – посередні смакові якості (В. М. Меженський, Л.О. Меженська, 2003).

У сорту Шаміль пагони мало колінчасті, брунатні, згодом сірі, з нечисельними колючками 3-4 см завдовжки. Листки великі, широкойцеподібні, з неглибокими лопатями, з гострою верхівкою. округлою основою, пилчасті, зверху шорсткуваті. Плоди більш-менш кулясті, 2 см у діаметрі, червоні зі світлими цятками, з великими чашолистиками, середня маса – 4 г, найбільших – до 6 г. М'якуш соковитий, кислувато-солодкий, відмінного смаку. Строк досягання – кінець вересня. Ціниться за великоплідність, добрий смак. Гандж – плоди мають доволі велику чашечку, що йде у відходи (В. М. Меженський, Л.О. Меженська, 2003).

Отже, зазначені сорти характеризуються великоплідністю, сприятливими строками дозрівання, проте вони мають і гандж. Тому слід продовжити селекційну роботу із даними сортами, та залучити в селекційний процес генотипи з господарсько-цінними ознаками.

